

WAT IS ANTISEMITISME?

Wat is antisemitisme? Is de bekende tekst van een satiricus in HUMO (H.B.) antisemitisch?

Definities vinden we bij de FRA, het gespecialiseerde bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, en de werkdefinitie van antisemitisme van de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA)(onderschreven door het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie.

Het FRA hield vorig jaar een enquête getiteld *Jewish People's Experiences and Perceptions of Antisemitism*, in 13 landen van de EU, een vervolg op de enquêtes van 2012 en 2018.

Daarover bericht Dr Alain Vannieuwenburg onder de titel: “Zorgwekkende toename van antisemitisme in België” (zie <https://www.humanistischverbond.be/blog/1564/zorgwekkende-toename-van-antisemitisme-in-belgie/>

De IHRA van zijn kant zegt dat “*antisemitisme een bepaalde perceptie van Joden is, die kan worden uitgedrukt als haat jegens Joden. Retorische en fysieke uitingen van antisemitisme zijn gericht tegen Joodse of niet-Joodse personen en/of hun eigendommen, tegen instellingen van de Joodse gemeenschap en religieuze voorzieningen*”.

De enquête vroeg de respondenten (onder meer) *naar hun aanvoelen van trends in antisemitisme (...), mogelijke bezorgdheid om slachtoffer te worden van een antisemitische aanval*”. Uit de antwoorden bleek o.m. “*Als reactie op online antisemitisme vermijdt 24% van de geënquêteerden ook het plaatsen van content die hen als Joods kan identificeren. Men beperkt deelname aan onlinediscussies*”.

In deze teksten worden ook concrete feiten van discriminatie opgesomd: “*geweld, online en offline intimidatie; pesten en intimidatie, lastig worden gevallen in de openbare ruimte (de straat, parken, winkels; “een Joodse vrouw meldde dat ze werd bedreigd*

en bekogeld met voorwerpen door studentenactivisten in Brussel” ;”de massale grafschennis op de Joodse begraafplaats in Marcinelle in november” .

Maar die enquetes bevatten geen cijfers of tellingen van concrete feiten van discriminatie, cijfers die zouden toelaten de evolutie te meten. De statistiek van de respondenten betreft hun aanvoelen, ervaringen, bezorgdheid, angsten; maar geen statistiek van concrete gebeurtenissen. Ofschoon UNIA en OCAD de term “haatmisdrijven tegen de Joodse gemeenschap” gebruiken, bedoelen ze niet alleen vonnissen door rechtbanken. UNIA schrijft op haar website dat een 15-tal veroordelingen werden uitgesproken in de voorbije vijf jaar. Daar zijn bij: verspreiding van nazi-symbolen, verheerlijking van de nazi-ideologie, en de Hitlergroet, wat een bredere definitie geeft aan antisemitisme.

Andere concrete feiten worden vermeld door het Simon Wiesenthal Center in een persbericht: *“revelerend zijn voor de verslechterende toestand: de steunbetuiging voor Gaza door een VRT-vakbond voor en na de tweede halve finale van het Songfestival” ;”slogans die opriepen tot de vernietiging van Tel Aviv en anti-Israëliische boodschappen.* Een actie voor Gaza en tegen Israël wordt hier dus als antisemitisch aangevoeld. Zelfs een hakenkruis op een gedenkplaat voor verzetsstrijders van WO2 wordt toegevoegd door het SWC en UNIA aan antisemitische feiten.

Volgens deze definities van antisemitisme - dus onder meer een perceptie door Joodse mensen en door niet-Joden - is een bekende tekst van een satiricus in HUMO (H.B.) dus antisemitisch: omdat hij als antisemitisch gepercipieerd wordt. Door deze definities wordt ook Jaap Hamburger, de Joodse voorzitter van Een Ander Joods Geluid (Nederland), antisemiet genoemd (vertelt hij in zijn toespraak tijdens het Gentse Feestendebat op 28 juli). Wellicht worden ook als antisemieten aangevoeld de honderdduizenden Jo-

den in Israël, de VS en andere landen, die zich verzetten tegen de oorlog van de Israëlische regering, en tegen de jarenlange vervolging van de Palestijnen (<https://www.jewishvoiceforpeace.org/> ; RefuserSolidarityNetwork <https://www.refuser.org/refuser-updates/2024/6/9/0bqy5ugwh28bla85jp9grk3i15zoi6> ; <https://www.btselem.org/> ; <https://www.zochrot.org/welcome/index/en>.

En wat te zeggen van het verbod militair materiaal naar Israël te vervoeren langs Waalse vliegvelden (ministerieel besluit van Elio Di Rupo), en de miljoenen ontwikkelingshulp voor de Palestijnen (Caroline Gennez) ?

Te vrezen valt, dat het antisemitisme gedefinieerd als een subjectief aanvoelen door Joden (en niet-Joden), zeer moeilijk zal te bestrijden zijn.

Frank Roels
Em prof U.Gent